

НАРЕДБА ЗА ЗАЩИТА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ В НБУ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Обхват

Чл. 1. (1) Тази наредба урежда реда за защита и използване на обектите на интелектуална собственост, създадени в резултат на извършваната от НБУ дейност, в т.ч. възникването, управлението, упражняването и прехвърлянето на права върху интелектуална собственост, притежавана от и/или създадена в рамките на Университета, под формата на произведения на науката, изкуството и литературата, търговски марки, научни изследвания, изобретения, софтуер, преподавателска или друга дейност, сродни права на авторското право, както всички останали обекти на интелектуална собственост.

(2) Тази наредба урежда всички права на интелектуална или индустриална собственост и сродните права, притежавани или управлявани от Университета, включително и тези, управлявани чрез неговите звена, когато:

а) интелектуалната и индустриалната собственост или упражняването на сродни права са възникнали в резултат на изпълнение на трудовоправните задължения на преподавател или административен служител, или в резултат на учебния процес на студент.

б) интелектуалната или индустриалната собственост е възникнала в резултат на договор, сключен с други лица за съвместно създаване на произведения, съвместни изследвания, създаване на съвместни програми или съгласно договор за безвъзмездна помощ.

в) интелектуална или индустриална собственост създадена по договор чрез възлагане.

(3) Наредбата урежда и използването на права на интелектуална собственост на трети лица, с цел осигуряване на свободното им упражняване за дейностите на Университета.

Чл. 2. Тази Наредба не се прилага за научни продукти, чието написване или създаване не е възложено от НБУ, не са създадени в рамките на трудови правоотношения и не са използвани финансови средства и интелектуална, и материална собственост на НБУ.

Цели

Чл. 3. При осъществяването на своята научно-изследователска и творческа дейност, НБУ се стреми към постигането на следните цели:

1. Създаване на продукти на научноизследователската и творческата дейност, които да бъдат реализирани, съответно развити и внедрени в практиката;

2. Подобряване на възможностите за научно-изследователска и творческа дейност на академичния състав и студентите на НБУ.

Чл. 4. Насърчава се активното участие на академичния състав на НБУ, заедно с неговите студенти в създаването на продукти на интелектуалната собственост в резултат на научноизследователската дейност.

Принципи

Чл. 5. (1) При осъществяване на научноизследователската и творческата си дейност, НБУ се ръководи от следните принципи:

а) насърчаване създаването на продукти на интелектуалната собственост в Университета и използването им.

б) оптимизирането на защитата на интелектуалната собственост, както и на икономическите ползи от нея;

в) предвиждане на необходимите насърчителни мерки, за да се гарантира, че политиката за управление на интелектуалната или индустриалната собственост ще се прилага адекватно;

г) публично оповестяване на резултатите от научноизследователската и творческата дейност.

(2) Университетът упражнява и защитава своята интелектуална и индустриална собственост, както и използва обекти на интелектуална собственост на своите преподаватели, студенти и служители, и трети лица, при спазване на разпоредбите за уреждане и защита на интелектуалната и индустриалната собственост в законодателството на Република България и нормите на Европейското и международното право.

Чл. 6. (1) НБУ е притежател на права върху обект на интелектуална собственост съгласно чл. 1, когато са изпълнени едно или няколко от следните условия при създаването му:

1. авторът/изобретателят е изпълнявал присъщите за длъжността му трудови задължения;

2. авторът/изобретателят е изпълнявал задължения извън посочените в т. 1, но те специално са му били възложени и от това се е очаквало създаването на обект на интелектуална собственост;

3. авторът/изобретателят е използвал материални или финансови (парични) средства, осигурени от Университета, или знания и опит, придобити в резултат на работата;

4. авторът/изобретателят е гостуващ в НБУ преподавател или студент, вкл. и по обмен и е създал произведението на територията на НБУ, и/или е използвал активи на Университета.

(2) Правата върху обекти на интелектуална собственост, създадени от студенти и докторанти (вкл. и при разработване на техните дисертации), на проекти, включващи трети лица, както и върху разработки на базата на обекти, създадени и притежавани от НБУ, принадлежат на НБУ, освен ако в договора не е предвидено друго.

Чл. 7. (1) НБУ може да използва за своите цели произведенията, създадени в рамките на трудовото правоотношение на автора.

(2) Във всички останали случаи между автора/притежателя на авторското право или артиста-изпълнител се сключва съответен договор, който се изготвя от Правен отдел на НБУ.

Авторски договор

Чл. 8. (1) По силата на авторския договор авторът отстъпва на Университета изключителното право да използва създаденото от него произведение, при определени условия за всеки конкретен случай на използване на произведението. В договора може да бъде договорено възнаграждение.

(2) Когато отстъпи на Университета изключително право за използване на произведение, авторът не може сам да го използва по начина, за срока и на територията, уговорени в договора, нито да отстъпва това право на трети лица.

(3) В определени случаи авторът може да отстъпи на Университета неизключително право за използване на произведение, В тези случаи авторът може сам да го използва, както и да отстъпва неизключително право върху същото произведение на трети лица.

(4) Договорът за използване на произведение се сключва за срок до десет години.

Чл. 9. Когато става въпрос за прехвърляне на права по патентовани изобретения, се предвижда сключването на лицензионни договори за всеки конкретен случай. Лицензията може да бъде обикновена, изключителна, пълна или ограничена, съгласно Закона за патентите и регистрацията на полезните модели.

Чл. 10. (1) НБУ осъществява дейността по защита на интелектуалната собственост, чрез отдел „Научно-изследователска дейност“ под ръководството на Зам. ректора по научноизследователската дейност.

(2) Отдел Научно-изследователска дейност:

1. Води регистър на обектите на интелектуална и индустриална собственост на Университета;

2. Организира сключването на всички договори, свързани със защитата на интелектуалната собственост в НБУ. Изготвянето на договорите се осъществява от Правен отдел;

3. Организира обучение на студентите, преподавателите и служителите в НБУ по защита на интелектуалната собственост;

4. Извършва други дейности, свързани със защитата на интелектуалната собственост в НБУ.

II. ОБЕКТИ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА/ИНДУСТРИАЛНА СОБСТВЕНОСТ, ВЪЗНИКНАЛИ В РЕЗУЛТАТ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И ТВОРЧЕСКА ДЕЙНОСТ В НБУ

Чл. 11. Видове обекти на интелектуална/индустриална собственост в НБУ:

1. Учебни програми;

2. Научна и учебна литература;

3. Бази данни;

4. Софтуерни програми;

5. Музикални произведения;

6. Филми и други аудио-визуални произведения;

7. Сценични произведения;

8. Произведения на изобразителното изкуство, приложното изкуство, дизайна, графично оформление на печатно издание;

9. Обекти, сродни на авторското право;

10. Одобрени архитектурни проекти;

11. Търговски марки;

12. Изобретения, полезни модели ;

13. Други обекти на интелектуалната/индустриална собственост съгласно Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП), Закона за марките и географските означения (ЗМГО), Закона за патентите и регистрацията на полезните модели (ЗППМ) и др. норми в законодателството на Република България, Европейското и международното право.

Права върху учебните програми на НБУ

Чл. 12. (1) Когато учебната програма е създадена в рамките на трудовото правоотношение на автора, Нов български университет има изключително право без разрешение на автора и без заплащане на възнаграждение, да използва учебната програма за образователните си цели.

(2) Когато учебната програма е създадена по поръчка на Нов български университет, в договора се вписва, че авторското право върху програмата принадлежи на Университета.

Обекти на интелектуалната собственост, възникнали в резултат на научноизследователската дейност на НБУ

Чл. 13. (1) В резултат на научноизследователската дейност могат да възникнат обекти на авторското право и сродните му права. Това могат да бъдат права, включващи, но не ограничаващи се до следното: статии, сборници, учебни материали, водените дневници бази данни, софтуерни програми, мултимедийни продукти и др.

(2) Авторското право върху произведение, възникнало в резултат на научноизследователската дейност на НБУ и създадено в рамките на трудово правоотношение, принадлежи на автора.

(3) Университетът има изключително право без разрешение на автора и без заплащане на възнаграждение, доколкото в трудовия договор не е уговорено друго, да използва създаденото произведение по ал. 2 за свои цели.

(4) Авторското право върху произведение, създадено по поръчка, принадлежи на автора на произведението, освен ако в договора за възлагане не е предвидено друго.

(5) Ако не е уговорено друго, Университетът, в качеството си на поръчващ, има право да използва произведението без разрешение на автора за целта, за която то е било поръчано.

Чл. 14. (1) Предоставянето на права по интелектуалната и индустриалната собственост, създадена в резултат на научноизследователската дейност е в зависимост от съответните обекти и се разглежда отделно за всеки конкретен случай.

(2) Авторът отстъпва на Университета изключителното право да използва създаденото от него произведение при определени условия. В договора може да бъде договорено възнаграждение.

(3) Договорът за използване на произведение се сключва за срок от десет години.

Чл. 15. (1) На студентите се предоставя възможност да участват в научноизследователската дейност съвместно с академичния състав на НБУ.

(2) В случаите, когато изследователски проект е субсидиран от трета страна по силата на договор или дарение, студенти могат да участват в проекта, като сключат предварителен договор за това с Университета. Договорът урежда собствеността върху интелектуалната собственост, както и на предоставянето на права по нея, за всеки конкретен случай.

(3) Ръководителят поема задължението да уведоми студентите за всякакви договорни въпроси или въпроси от конфиденциален характер, свързани с интелектуалната собственост преди започването на проекта по изследователската дейност.

Чл. 16. Трети страни могат да участват в научноизследователската дейност на Университета по силата на договор за поръчка, уреждащ правото на собственост върху интелектуалната и индустриалната собственост, неговото упражняване и прехвърляне.

Чл. 17. (1) В случаите, при които интелектуалната или индустриалната собственост възниква в резултат на изследователска дейност, финансирана от трети лица, собствеността и упражняването на права върху същата се уреждат в писмен договор между страните.

(2) В случаите по ал.1 всички преподаватели и студенти, участващи в проекта, който се финансира изцяло или частично от трети лица, следва да бъдат уведомени от лицето, водещо проекта за договорните клаузи преди започване на изследването.

(3) В случаите, при които Университетът сключва договор с трета страна за консултация при осъществяването на изследователската дейност, при който се предвижда същата да се осъществи от служител на Университета, отношенията, свързани със собствеността върху интелектуалната или индустриалната собственост, произтичаща в резултат на предоставените консултации, следва да се уреждат с договор за всеки конкретен случай.

Специфични обекти на интелектуална собственост, създадени в резултат на изследователска дейност – компютърни програми и бази данни

Чл. 18. (1) Авторското право върху компютърни програми и бази данни, създадени в рамките на трудово правоотношение, принадлежи на Университета.

(2) Университетът притежава собствеността върху целия софтуер и свързаните с него системи, които са получени в резултат на нормалното упражняване на трудово-правните задължения на персонала.

(3) Университетът запазва също правото си на собственост върху софтуер и свързаните с него системи, които са получени в резултат на участието на студенти в изследователската дейност.

(4) Университетът притежава собствеността върху базите данни, които са получени в резултат на нормалното упражняване на трудово-правните задължения на персонала.

(5) Университетът запазва също правото си на собственост върху базите данни, които са получени в резултат на участието на студенти в изследователската дейност.

Издаване на научна и учебна литература от НБУ

Чл. 19. (1) Когато НБУ издава учебна и научна литература, между Университета и автора, съответно – притежателя на правото да издава и разпространява произведението, се сключва договор, с който авторът прехвърля на НБУ изключителното право да използва произведението – да го издава и разпространява сред неограничен кръг лица на територията на целия свят, за максималния срок по ЗАПСП и за всички издания в рамките на този срок.

(2) Преподавателите на основен трудов договор получават възнаграждението си при условията на Наредбата за заетостта на преподавателите в НБУ. Във всички останали случаи въпросът, свързан с възнаграждението на автора, съответно - притежателя на правото да издава и разпространява произведението, се урежда в договора.

(3) Условията за издаване и разпространение на научна и учебна литература от НБУ са уредени в Наредбата за издателската дейност на НБУ.

Създаване на театрални и други сценични произведения. Филми

Чл. 20. (1) Авторското право върху театрални и други сценични произведения, и филми, създадени в рамките на трудово правоотношение, принадлежи на автора.

(2) Университетът има изключително право без разрешение на автора и без заплащане на възнаграждение, доколкото в трудовия договор не е уговорено друго, да използва така създаденото произведение за свои цели.

(3) Авторското право върху произведение, създадено по поръчка, принадлежи на автора на произведението, освен ако в договора за възлагане не е предвидено друго.

(4) Ако не е уговорено друго, Университетът в качеството си на поръчващ има право да използва произведението без разрешение на автора за целта, за която то е било поръчано.

(5) Авторското право върху театрални и други сценични произведения, и филми, създадени в рамките и по повод на учебния процес в НБУ, принадлежи на Университета.

(6) Във всички случаи на създаване на театрални и други сценични произведения, и филми, между НБУ като продуцент и автора, съответно – притежателя на правата, вкл. режисьора, сценариста и оператора, както и преводача, при преводни произведения, се сключва договор за използване на произведението.

(7) Авторът отстъпва на Университета изключителното или неизключителното право да използва създаденото от него произведение. В договора може да бъде договорено възнаграждение.

(8) Договорът за използване на произведение се сключва за срок до десет години.

Чл. 21. (1) Предоставянето на права от артистите-изпълнители върху техните изпълнения, е в зависимост от съответните обекти и се разглежда отделно за всеки конкретен случай.

(2) Между НБУ и артиста-изпълнител се сключва договор.

Чл. 22. (1) Университетският театър и департаментите по изкуствата в НБУ не поставят на сцена, пред публика театрално-сценични постановки и музикални произведения, без преди това да са уредени всички авторски и сродни права.

(2) Директорът на Университетския театър, съответно – ръководителят на департамента, организира изпълнението, отговорят за изпълнението на задълженията по ал. 1.

Търговски марки

Чл. 23. НБУ притежава право на собственост върху регистрираните от него в Патентното ведомство на Република България и в European Patent Office търговски марки.

Право на патент върху обектите на индустриалната собственост, възникнали в резултат на научноизследователската дейност

Чл. 24. При създаване на патентоспособно изобретение, съгласно разпоредбите на ЗППИМ, създадено в резултат на научноизследователската дейност, то трябва да бъде патентовано.

Чл. 25. (1) Когато изобретението по чл. 4 е създадено при изпълнение на задължения, произтичащи от трудови или други правоотношения на изобретателя, освен ако с договора не е предвидено друго, изобретението е служебно.

(2) Изобретението е служебно съгласно предходната алинея, когато при създаването му:

1. изобретателят е изпълнявал присъщите за длъжността му трудови задължения;
2. изобретателят е изпълнявал задължения извън посочените в т. 1, но те специално са му били възложени и от това се е очаквало създаването на изобретение;
3. изобретателят е използвал материални или финансови (парични) средства, осигурени от Университета, или знания и опит, придобити в резултат на работата.

(3) Когато изобретението е служебно само по отношение на един или на няколко от изобретателите, съответно изпълнителите, разпоредбите на предходните алинеи се прилагат само по отношение на тези изобретатели, на техните работодатели и възложители.

(4) Изобретателят, съответно изпълнителят, по смисъла на този член е длъжен в тримесечен срок от създаването на изобретението да уведоми писмено за това Университета, в качеството му на работодател или възложител.

(5) Изобретателят, който е създал служебно изобретение, има право да бъде посочен и право на справедливо възнаграждение, ако такова не е било предвидено в съответния договор. При определяне на възнаграждението се вземат предвид:

1. печалбата, реализирана от всички видове използване на изобретението по време на действието на патента;
2. ценността на изобретението;
3. приносът на Университета, изразяващ се в инвестираните средства за създаване на изобретението, предоставеното оборудване, материали, знания, опит, персонал и друга помощ.

Чл. 26. (1) Правото на заявяване за регистрация на изобретенията принадлежи на изобретателя или на неговия правоприемник. Когато правото на заявяване принадлежи на няколко лица, то се упражнява от тях съвместно. Отказът на едно или на няколко от тях да участват в заявяването или в процедурата по издаване на патента не е пречка останалите да извършват предвидените в този закон действия.

(2) Правото на заявяване на изобретение, получено при изпълнение на задължения, произтичащи от трудови или други правоотношения на изобретателя, принадлежи на Университета. НБУ подава заявка в тримесечен срок от получаване на уведомление от изобретателя за създаването на изобретението. Правото на заявяване може да принадлежи

съвместно на Университета и на изобретателя, ако това е предварително уговорено в договор.

(3) Когато изобретението е създадено въз основа на договор, правото на заявяване принадлежи на Университета, в качеството му на възложител освен ако друго не е предвидено в договора.

Чл. 27. Правото на патент принадлежи на лицето, което има право на заявяване по силата на тази Наредба.

III. КОЛЕКТИВНО УПРАЖНЯВАНЕ НА ПРАВА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА И ИНДУСТРИАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ. СЪВМЕСТНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Чл. 28. (1) При извършване на съвместни изследвания с други организации, собствеността върху новите създадени обекти на интелектуалната/индустриалната собственост принадлежи на страната която ги е създадала, но може да бъде предоставена на различните страни въз основа на изрична договореност.

(2) Във всички случаи на съвместно създаване на произведение под формата на учебни материали, сборници, помагала и други, авторското право върху произведение, създадено от две или повече лица се определя, съобразно разпоредбите на Закона за авторското право и сродните му права.

(3) За всяко използване на произведението и за преработването му е необходимо съгласието на всички съавтори.

IV. РЕГИСТРАЦИЯ

Чл. 29. В регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 1 се отбелязват: вида на обекта на интелектуална/индустриална собственост, автора, основанието, на което НБУ е притежател на авторското право, лицензията, съответно – издателското право /правото на ползване на произведението и срокът за това.

Чл. 30. В случаите, в които авторското право принадлежи на Университета, академичният състав, студентите и третите страни следва да използват следното съобщение върху всички материали: “© Нов български университет, 20[xx]. Всички права запазени.”

V. УСТАНОВЯВАНЕ НА НАРУШЕНИЯ НА ПРАВАТА ВЪРХУ ИНТЕЛЕКТУАЛНА И ИНДУСТРИАЛНА СОБСТВЕНОСТ

Чл. 31. При установяване на нарушение на правата върху обектите на интелектуална или индустриална собственост, съгласно тази Наредба, Университетът сезира съответните компетентни органи.

VI. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Всички отношения, свързани с дейността по защита на интелектуалната собственост в НБУ, които не са уредени в тази Наредба, се уреждат при спазване на разпоредбите на българското законодателство.

§ 2. Тази Наредба е приета с решение на Академичния съвет на НБУ на 31.01.2017 г. и влиза в сила от датата на приемането ѝ.